

Ερωτηματολόγιο για την Ανίχνευση Γλωσσικών ή/και Μαθησιακών Δυσκολιών σε δί-/πολύγλωσσα πλαίσια (4-6 χρονών)

Τάλλη Ι., Θεοδώρου Ε., Μουτή Α., Commissaire Ε., Τουγιουντζή Β., Παπαστεφάνου Θ. & Σταυρακάκη Σ. (2025)

ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ

Σκοπός

Το «Ερωτηματολόγιο για την Ανίχνευση Γλωσσικών ή/και Μαθησιακών Δυσκολιών σε δί-/πολύγλωσσα πλαίσια» έχει ως στόχο την ανίχνευση δί-/πολύγλωσσων μαθητών που ενδέχεται να διατρέχουν κίνδυνο γλωσσικών ή/και μαθησιακών δυσκολιών. Οι δεξιότητες που αξιολογούνται καλύπτουν τους ακόλουθους τομείς: Κατανόηση Προφορικού Λόγου, Παραγωγή Προφορικού Λόγου, Φωνολογική Ενημερότητα, Επικοινωνιακές Δεξιότητες, Παραγωγή Γραπτού Λόγου και άλλες Γνωστικές Δεξιότητες (μνήμη και προσοχή). Οι τομείς αυτοί επιλέγονται βάσει της επιστημονικής βιβλιογραφίας, όπου καταγράφονται τα πιο συχνά χαρακτηριστικά που εμφανίζονται σε δίγλωσσους ή πολύγλωσσους μαθητές με γλωσσικές ή/και μαθησιακές δυσκολίες.

Το παρόν εργαλείο έχει σχεδιαστεί για χρήση στο καθημερινό σχολικό πλαίσιο από εκπαιδευτικούς που εργάζονται με μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μέσω του ερωτηματολογίου, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εντοπίσουν μαθητές σε κίνδυνο και να προσαρμόσουν τις εκπαιδευτικές τους παρεμβάσεις σύμφωνα με τις ανάγκες του κάθε παιδιού.

Προϋποθέσεις Χορήγησης

Το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται από τον εκπαιδευτικό, ο οποίος απαντά στις ερωτήσεις βάσει των παρατηρήσεών του για το παιδί μέσα στην τάξη. Είναι σημαντικό ο εκπαιδευτικός να γνωρίζει καλά τον μαθητή. Εάν δεν μπορεί να απαντήσει σε ορισμένες ερωτήσεις λόγω περιορισμένων πληροφοριών, μπορεί να συλλέξει πρόσθετα δεδομένα από τους γονείς/κηδεμόνες ή από άλλους επαγγελματίες που γνωρίζουν το παιδί (π.χ. λογοθεραπευτές, ψυχολόγους).

Η χορήγηση πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον έχουν αποκλειστεί άλλοι παράγοντες που θα μπορούσαν να ευθύνονται για τις παρατηρούμενες δυσκολίες, όπως:

- Παρουσία άλλης νευροαναπτυξιακής διαταραχής
- Αισθητηριακές δυσλειτουργίες (π.χ. προβλήματα όρασης ή ακοής)

- Νευρολογικές καταστάσεις (π.χ. συνέπειες εγκεφαλικού τραυματισμού)
- Διαταραχές νοητικής ανάπτυξης
- Έλλειψη εκπαιδευτικών ευκαιριών
- Ψυχοκοινωνικό τραύμα

Συμπλήρωση του Ερωτηματολογίου

Στην πρώτη σελίδα καταγράφονται οι βασικές πληροφορίες για τον μαθητή (όνομα, ηλικία, τάξη) και σημειώνονται οι γλώσσες που γνωρίζει, ταξινομημένες κατά βαθμό κυριαρχίας και συχνότητα χρήσης. Οι απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο πρέπει να δίνονται βάσει αυτών των γλωσσικών πληροφοριών.

Στη επόμενη σελίδα καταγράφεται το γλωσσικό ιστορικό του παιδιού. Οι ερωτήσεις σχετικά με τη χρήση γλωσσών στο οικείο περιβάλλον, την ηλικία πρώτης έκθεσης, τις γλωσσικές προτιμήσεις και τη διάρκεια καθημερινής αλληλεπίδρασης παρέχουν κρίσιμες πληροφορίες για την ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η ερώτηση για τη χρονική στιγμή εντοπισμού πιθανών δυσκολιών, καθώς βοηθά στη διάκριση μεταξύ τυπικής δίγλωσσης ανάπτυξης και πραγματικής γλωσσικής ή/και μαθησιακής δυσκολίας.

Στη συνέχεια ακολουθούν οι ερωτήσεις για κάθε τομέα: Κατανόηση Προφορικού Λόγου, Παραγωγή Προφορικού Λόγου, Φωνολογική Ενημερότητα, Επικοινωνιακές Δεξιότητες, Παραγωγή Γραπτού Λόγου και άλλες Γνωστικές Δεξιότητες (μνήμη και προσοχή). Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με κλίμακα Likert 0-4.

Στο τέλος υπάρχουν δύο ερωτήσεις ανοιχτού τύπου για την καταγραφή πρόσθετων παρατηρήσεων (π.χ. συμπεριφορικές, κοινωνικο-συναισθηματικές δυσκολίες), οι οποίες συμβάλλουν στην πληρέστερη ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

Ερωτηματολόγιο για την Ανίχνευση Γλωσσικών ή/και Μαθησιακών Δυσκολιών σε δί-/πολύγλωσσα πλαίσια (4-6 χρονών)

Τάλλη Ι., Θεοδώρου Ε., Μουτή Α., Commissaire Ε., Τουγιουντζή Β., Παπαστεφάνου Θ. & Σταυρακάκη Σ. (2025)

Όνοματεπώνυμο Παιδιού		Όνοματεπώνυμο Εξεταστή	
Ημερομηνία Συμπλήρωσης		Πλαίσιο Εξέτασης	
Ημερομηνία Γεννήσεως		Ακαδημαϊκό Υπόβαθρο Μητέρας	
Ηλικία Παιδιού		Ακαδημαϊκό Υπόβαθρο Πατέρα	
Τάξη Φοίτησης			

Σκοπός: Το ερωτηματολόγιο αυτό έχει σχεδιαστεί για την ανίχνευση μαθησιακών ή/και γλωσσικών δυσκολιών σε δίγλωσσα/πολύγλωσσα παιδιά ηλικίας 4-6 χρονών. Αξιολογούνται η Κατανόηση Προφορικού Λόγου, η Παραγωγή Προφορικού Λόγου, η Φωνολογική Ενημερότητα, οι Επικοινωνιακές Δεξιότητες, η Παραγωγή Γραπτού Λόγου και άλλες Γνωστικές Δεξιότητες (μνήμη και προσοχή).

Οδηγίες συμπλήρωσης: Το ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς προσχολικής ηλικίας και η συμπλήρωση του απαιτεί περίπου 10 λεπτά. Κάθε ερώτηση πρέπει να απαντηθεί βάσει μιας κλίμακας Likert από το 0 έως το 4, όπου: 0 = Καθόλου, 1 = Λίγο, 2 = Αρκετά, 3 = Πολύ, 4 = Πάρα πολύ. Οι εκπαιδευτικοί απαντούν στις ερωτήσεις βασιζόμενοι στις

παρατηρήσεις τους για το παιδί στο σχολικό πλαίσιο ή από πληροφορίες που διαθέτουν από γονείς ή/και συναδέλφους. Θα πρέπει να επιλέξουν τον χαρακτηρισμό που εκφράζει καλύτερα τη συχνότητα ή την ένταση της παρατηρούμενης συμπεριφοράς. Σε περιπτώσεις όπου δεν έχουν επαρκείς πληροφορίες για να απαντήσουν με ακρίβεια μπορούν να συλλέξουν πληροφορίες από τους γονείς ή να επιλέξουν την απάντηση “Δεν γνωρίζω”.

Παρακάτω αναφέρετε όλες τις γλώσσες που γνωρίζει το παιδί με σειρά κυριαρχίας/συχνότητα χρήσης, ανάλογα με το τι δηλώσετε στην κάθε γλώσσα θα απαντήσετε και τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου.

Γλώσσα 1: _____ Γλώσσα 3: _____

Γλώσσα 2: _____ Γλώσσα 4: _____

Σχόλια/Διευκρινήσεις: Με τον όρο «Γλώσσα 1» γίνεται αναφορά στην γλώσσα που εκτέθηκε το παιδί, συνήθως από την γέννηση του και χρησιμοποιείται κυρίως στο οικογενειακό περιβάλλον (Παρόμοιοι όροι: Πρώτη Γλώσσα, Μητρική Γλώσσα, Γλώσσα Κληρονομιάς, Γλώσσα της Οικογένειας). Ως «Γλώσσα 2» θεωρείται η γλώσσα όπου το παιδί ήρθε σε επαφή ταυτόχρονα ή μετά την Γλώσσα 1 και χρησιμοποιείται σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα, όπως στο σχολείο ή με τους φίλους (Παρόμοιοι όροι: Δεύτερη Γλώσσα, Γλώσσα Περιβάλλοντος, Γλώσσα Σχολείου). Τέλος, «Γλώσσα 3» ή/και «Γλώσσα 4» αναφέρονται στις υπόλοιπες γλώσσες όπου το παιδί έρχεται σε επαφή και συνήθως δεν χρησιμοποιούνται στην καθημερινή επικοινωνία του (π.χ. μέσω φροντιστηριακών μαθημάτων).

Ιστορικό παιδιού						
Ποια γλώσσα μιλάει με τα άτομα του περιβάλλοντος του;	Μητέρα	Πατέρα	Υπόλοιπη οικογένεια (παππούς, γιαγιά, ξαδέρφοι)	Φίλους	Σχολείο	Απογευματινές δραστηριότητες
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						
Γλώσσα 4						
Από ποια ηλικία εκτέθηκε στην κάθε γλώσσα;	0-1 χρονών	1-2 χρονών	2-3 χρονών	3-4 χρονών	4-5 χρονών	5+ χρονών
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						
Γλώσσα 4						
Εάν υπάρχουν δυσκολίες, πότε εντοπίστηκαν στην κάθε γλώσσα;	0-1 χρονών	1-2 χρονών	2-3 χρονών	3-4 χρονών	4-5 χρονών	5+ χρονών
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						
Γλώσσα 4						

Ποια γλώσσα χρησιμοποιεί πιο άνετα με καθέναν από τους ανθρώπους του περιβάλλοντος του;	Μητέρα	Πατέρα	Υπόλοιπη οικογένεια (παππούς, γιαγιά, ξαδέρφια)	Φίλους	Σχολείο	Απογευματινές δραστηριότητες
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						
Γλώσσα 4						
Πόσες ώρες την ημέρα, κατά μέσο όρο, εκτίθεται και αλληλεπιδρά το παιδί με άλλους σε κάθε γλώσσα;	1-3 ώρες	3-5 ώρες	5-7 ώρες	7-9 ώρες	9-12 ώρες	12+ ώρες
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						
Γλώσσα 4						

Κατανόηση Προφορικού Λόγου						
1. Δυσκολεύεται στη διάκριση των φθόγγων της ομιλίας.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	Δεν γνωρίζω
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						
Γλώσσα 4						
2. Δυσκολεύεται στην κατανόηση του νοήματος σύνθετων ή/και πολυσύλλαβων λέξεων.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	Δεν γνωρίζω
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						
Γλώσσα 4						
3. Δυσκολεύεται στην κατανόηση προτάσεων που εκφωνούνται γρήγορα.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	Δεν γνωρίζω
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						

Γλώσσα 4						
4. Δυσκολεύεται στην κατανόηση οδηγιών που περιλαμβάνουν περισσότερες από δύο εντολές.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	Δεν γνωρίζω
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						
Γλώσσα 4						
5. Δυσκολεύεται να απαντήσει σε ερωτήσεις κατανόησης, οι οποίες αναφέρονται σε σύντομη ιστορία που άκουσε.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	Δεν γνωρίζω
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						
Γλώσσα 4						
6. Κατανοεί περιορισμένο αριθμό λέξεων σε σχέση με τους συμμαθητές του.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	Δεν γνωρίζω
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						
Γλώσσα 4						

Κατανόηση Προφορικού Λόγου	Γλώσσα 1	Γλώσσα 2	Γλώσσα 3	Γλώσσα 4
Σύνολο βαθμών				
Μέσος Όρος (÷6)				

Παραγωγή Προφορικού Λόγου

7. Το παιδί χρησιμοποιεί εναλλαγή κωδίκων (code-switching) κατά τη διάρκεια της ομιλίας (εναλλάσσοντας μεταξύ δύο γλωσσών μέσα σε μία πρόταση ή γενικότερα όταν επικοινωνεί με ένα άτομο); Αν ναι, δυσκολεύεται να παράγει γραμματικά ορθές προτάσεις;	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
8. Δυσκολεύεται στην παραγωγή των φθόγγων της ομιλίας.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
9. Δυσκολεύεται στην παραγωγή σύνθετων ή/και πολυσύλλαβων λέξεων.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
10. Δυσκολεύεται στην παραγωγή απλών προτάσεων.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
11. Το παιδί δυσκολεύεται να θυμηθεί τις σωστές λέξεις στην καθημερινή επικοινωνία ή σε άλλα πλαίσια (π.χ. περιγραφή εικόνας, βιβλίου) όταν εκφράζεται.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					

Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
12. Χρησιμοποιεί περιορισμένο αριθμό λέξεων για να εκφραστεί σε σχέση με τους συμμαθητές του.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
13. Δυσκολεύεται στην επανάληψη απλών προτάσεων.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
14. Δυσκολεύεται να απαντήσει σε ερωτήσεις ανοικτού τύπου και προτιμά να απαντά μονολεκτικά.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
15. Δυσκολεύεται να διηγηθεί μια δική του ιστορία (π.χ. πώς πέρασε το Σαββατοκύριακο).	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
16. Δυσκολεύεται να διηγηθεί με δικά του λόγια μια ιστορία που άκουσε.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					

Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					

Παραγωγή Προφορικού Λόγου	Γλώσσα 1	Γλώσσα 2	Γλώσσα 3	Γλώσσα 4
Σύνολο βαθμών				
<i>Μέσος Όρος (÷10)</i>				

Φωνολογική Ενημερότητα					
17. Δυσκολεύεται να εντοπίσει την αρχική συλλαβή μίας λέξης.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
18. Δυσκολεύεται στην κατάτμηση λέξεων σε συλλαβές.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
19. Δυσκολεύεται να συνθέσει συλλαβές για την δημιουργία λέξεων.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					

Φωνολογική Ενημερότητα	Γλώσσα 1	Γλώσσα 2	Γλώσσα 3	Γλώσσα 4
Σύνολο βαθμών				
Μέσος Όρος ($\div 3$)				

Επικοινωνιακές δεξιότητες						
20. Δυσκολεύεται να αναλάβει την πρωτοβουλία να εκφραστεί αυθόρμητα (π.χ. στην τάξη, με τους συμμαθητές, κ.λπ.).	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						
Γλώσσα 4						
21. Το παιδί δυσκολεύεται να επικοινωνήσει με άλλους (π.χ. συμμαθητές, δασκάλους, κ.λπ.).	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	
Γλώσσα 1						
Γλώσσα 2						
Γλώσσα 3						
Γλώσσα 4						

Επικοινωνιακές Δεξιότητες	Γλώσσα 1	Γλώσσα 2	Γλώσσα 3	Γλώσσα 4
Σύνολο βαθμών				
Μέσος Όρος ($\div 2$)				

Παραγωγή Γραπτού Λόγου

22. Δυσκολεύεται να γράψει ορθά το όνομα του.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
23. Δυσκολεύεται να κρατήσει σωστά το μολύβι.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
24. Δυσκολεύεται να αντιγράψει σχήματα.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

Παραγωγή Γραπτού Λόγου	Γλώσσα 1	Γλώσσα 2	Γλώσσα 3	Γλώσσα 4
Σύνολο βαθμών				
Μέσος Όρος (+3)				

Άλλες Γνωστικές Δεξιότητες					
25. Δυσκολεύεται στην επανάληψη σειράς λέξεων/αριθμών (4-5 λέξεις/αριθμούς).	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
26. Δυσκολεύεται στην απομνημόνευση τραγουδιών και ποιημάτων.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					

Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
27. Δυσκολεύεται στην απομνημόνευση και εκτέλεση σειράς οδηγιών (2 ή περισσότερες).	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					
28. Δυσκολεύεται να διατηρεί τη προσοχή του σε σχολικές δραστηριότητες ή/και στο παιχνίδι.	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Γλώσσα 1					
Γλώσσα 2					
Γλώσσα 3					
Γλώσσα 4					

Άλλες Γνωστικές Δεξιότητες	Γλώσσα 1	Γλώσσα 2	Γλώσσα 3	Γλώσσα 4
Σύνολο βαθμών				
Μέσος Όρος ($\div 4$)				

Γνωρίζετε αν υπάρχουν γλωσσικές δυσκολίες στην οικογένεια του παιδιού;

Πρόσθετα σχόλια σχετικά με τη συμπεριφορά του παιδιού που θα θέλατε να αναφέρετε (π.χ. δυσκολίες προσοχής, παρορμητικότητα, υπερκινητικότητα, κοινωνικές ή συναισθηματικές δυσκολίες, ενδιαφέρον για επικοινωνία, δυσκολίες στην επίλυση προβλημάτων κ.λπ.).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

1. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΣΕ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ

Απάντηση	Τιμή
Καθόλου	0
Λίγο	1
Αρκετά	2
Πολύ	3
Πάρα πολύ	4
<i>Δεν γνωρίζω</i>	<i>κενό / δεν υπολογίζεται</i>

2. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΚΟΡ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

Για κάθε τομέα και κάθε γλώσσα, υπολογίζετε: **Σκορ Τομέα = (Άθροισμα βαθμών) / (Αριθμός συμπληρωμένων ερωτήσεων)**

(Εξαιρούνται οι απαντήσεις "Δεν γνωρίζω" — προκύπτει Μέσος Όρος 0–4)

ΤΟΜΕΑΣ	Ερωτήσεις	Γλώσσα 1	Γλώσσα 2	Γλώσσα 3/4
Κατανόηση Προφορικού Λόγου	1–6			
Παραγωγή Προφορικού Λόγου	7–16			
Φωνολογική Ενημερότητα	17–19			
Επικοινωνιακές Δεξιότητες	20–21			
Παραγωγή Γραπτού Λόγου	22–24			
Άλλες Γνωστικές Δεξιότητες (Μνήμη & Προσοχή)	25–28			

3. ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΝΑ ΓΛΩΣΣΑ

ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΣΥΝΙΣΤΑΜΕΝΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ
0.0 – 1.0	Χαμηλός κίνδυνος	Εντός φυσιολογικών ορίων
1.1 – 2.0	Μέτριος κίνδυνος	Παρακολούθηση ή συζήτηση με γονείς
2.1 – 4.0	Υψηλός κίνδυνος	Παραπομπή για λεπτομερή αξιολόγηση

4. ΑΝΕΥΡΕΣΗ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ / ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

Πριν καταλήξετε σε συμπέρασμα, εξετάστε αν οι δυσκολίες εμφανίζονται σε μία ή σε περισσότερες γλώσσες, καθώς αυτό αλλάζει σημαντικά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

Αν το σκορ >2.0 εμφανίζεται σε 2 ή περισσότερες γλώσσες → Πρόκειται για ισχυρή ένδειξη (red flag) αναπτυξιακής γλωσσικής διαταραχής. Μια πραγματική γλωσσική διαταραχή δεν περιορίζεται σε μία γλώσσα — εμφανίζεται σταθερά σε όλες τις γλώσσες που χρησιμοποιεί το παιδί. Σε αυτή την περίπτωση συνιστάται παραπομπή για εξειδικευμένη αξιολόγηση.

Αν οι δυσκολίες εμφανίζονται μόνο στη Γλώσσα 2 → Μην βιαστείτε να συμπεράνετε ότι υπάρχει διαταραχή. Αυτό το μοτίβο είναι συχνά απόλυτα φυσιολογικό και αντανακλά την τυπική πορεία εκμάθησης μιας δεύτερης γλώσσας. Τα παιδιά που μαθαίνουν μια νέα γλώσσα κάνουν αναμενόμενα περισσότερα λάθη και δυσκολεύονται περισσότερο, χωρίς αυτό να σημαίνει διαταραχή.

Λάβετε υπόψη το γλωσσικό ιστορικό του παιδιού → Τα σκορ πρέπει πάντα να συνεκτιμώνται με: πότε ξεκίνησε η έκθεση στην κάθε γλώσσα (σε προφορικό ή/και γραπτό), πόσες ώρες την ημέρα εκτίθεται το παιδί σε κάθε γλώσσα, και ποιο είναι το γλωσσικό περιβάλλον στο σπίτι και στο σχολείο. Ένα παιδί που εκτέθηκε σε μια γλώσσα πρόσφατα δεν αξιολογείται με τα ίδια κριτήρια με ένα παιδί που μεγάλωσε δίγλωσσο από τη γέννησή του.

5. ΤΕΛΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ — ΠΟΤΕ ΣΥΣΤΗΝΕΤΑΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ

Παραπομπή προτείνεται όταν ισχύει **έστω και ένα** από τα παρακάτω:

- **Σκορ Τομέα >2.0 σε δύο ή περισσότερους τομείς — και στις δύο (ή περισσότερες) γλώσσες**

Το κριτήριο αυτό ισχύει μόνο όταν οι υψηλές βαθμολογίες εμφανίζονται στον ίδιο τομέα (ή σε πολλαπλούς τομείς) **ταυτόχρονα σε περισσότερες από μία γλώσσες**. Αν το σκορ >2.0 εμφανίζεται μόνο σε μία γλώσσα, αυτό από μόνο του δεν αποτελεί ένδειξη διαταραχής και πιθανότατα αντανακλά τυπική πορεία εκμάθησης. Ανησυχητικό είναι το μοτίβο όπου οι δυσκολίες «ακολουθούν» το παιδί και στις δύο ή περισσότερες γλώσσες που χρησιμοποιεί — αυτό υποδηλώνει ότι το πρόβλημα δεν οφείλεται στη γλώσσα αυτή καθαυτή, αλλά στο γλωσσικό σύστημα του παιδιού συνολικά.

- **Δυσκολίες στη μνήμη ή/και στην προσοχή**

Δυσκολίες στην εργαζόμενη μνήμη (π.χ. δυσκολία στο να θυμάται οδηγίες ή σειρές λέξεων) και στη διατήρηση της προσοχής είναι συχνά συνοδά χαρακτηριστικά γλωσσικών και μαθησιακών διαταραχών. Η παρουσία τους ενισχύει την ανάγκη για περαιτέρω διερεύνηση, ανεξάρτητα από τα σκορ στους υπόλοιπους τομείς.

- **Υψηλό ποσοστό έκθεσης στη γλώσσα πλειοψηφίας / γλώσσα σχολείου**

Όταν ένα παιδί εκτίθεται κυρίως ή αποκλειστικά στη γλώσσα του σχολείου και εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες, δεν μπορεί πλέον να χρησιμοποιηθεί η «ανεπαρκής έκθεση» ως εξήγηση. Σε αυτή την περίπτωση οι δυσκολίες χρήζουν εξειδικευμένης διερεύνησης.

Κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων, είναι σημαντικό να συνεκτιμώνται και οι πληροφορίες που προκύπτουν από τον τομέα "Ιστορικό". Το παιδί δεν αξιολογείται από μία μόνο βαθμολογία, αλλά από το μοτίβο δυσκολιών σε διαφορετικούς τομείς και γλώσσες.

Αναφορές

- De Cat, C., Gusnanto, A., Kaščelan, D., Prévost, P., Serratrice, L., Tuller, L., & Unsworth, S. (2025). How detailed do measures of bilingual language experience need to be? A cost-benefit analysis using the Q-BEx questionnaire. *Bilingualism: Language and Cognition*.
<https://doi.org/10.1017/S1366728925100497>
- Kaščelan D, Prévost P, Serratrice L, Tuller L, Unsworth S, De Cat C. A review of questionnaires quantifying bilingual experience in children: Do they document the same constructs? *Bilingualism: Language and Cognition*. 2022;25(1):29-41. doi:10.1017/S1366728921000390
- Tuller, L. (2015). Clinical use of parental questionnaires in multilingual contexts. Assessing multilingual children: Disentangling bilingualism from language impairm